

associació catalana
de sociologia

societat catalana de sociologia de l'institut d'estudis catalans

butlletí n.º 13

juliol del 1987

L'ASSOCIACIÓ CATALANA I EL CONGRÉS MUNDIAL DE SOCIOLOGIA

Durant l'Assemblea General que se celebrà el propassat mes d'agost a Nova Delhi, en el marc del darrer Congrés Mundial de Sociologia, vaig presentar la candidatura de la FASEE (de la qual som membres els sociòlegs catalans) perquè tingués lloc a Espanya el proper Congrés Mundial. Com molts recordareu, la FASEE, seguint en part el parer de l'Associació Catalana, va desaconsellar la presentació de la candidatura espanyola per a l'any 86, però va proposar que es presentés per al congrés següent, ja que coonsiderava que la FASEE i els seus components territorials estarien més ben preparats i madurs per a l'esdeveniment.

La proposta de Nova Delhi fou acollida amb entusiasme particularment pels sociòlegs asiàtics i llatino-americans, i eclipsà la que presentà Iugoslàvia. La FASEE llavors encarregà al seu president José Cazorla, i a mi mateix que féssim les gestions necessàries per a aconseguir el necessari beneplàcit de les autoritats del govern espanyol perquè se celebrés el proper Congrés en algun lloc d'Espanya. Mentrestant, la seu del Secretariat de l'Associació Internacional de Sociologia (que havia estat al Canadà i es trobava a Amsterdam) fou traslladada a Espanya per decisió de l'Executiu i gestió meua. Alguns recordareu que vaig fracassar en el meu intent maquiavèlic de traslladar-ne la seu a Barcelona. Ara és a Madrid. En tot cas, tot i que no existeix una connexió entre lloc del Congrés Mundial i lloc del Secretariat, els membres de la Junta Confederal de la FASEE creiem que les possibilitats de dur el Congrés a Espanya eren força grans.

Les negociacions per a aconseguir Espanya com a marc del proper Congrés han estat llargues, tortuoses i aparentment interminables. Us estalviaré el tedi de la seva descripció. Val a dir que les promeses verbals del vice-president Alfonso Guerra, el ministre Virgilio Zapatero i el silenci perllongat del ministre José M. Maravall no auguraven un desenllaç adequat. Tanmateix, ahir mateix (7 de juliol) el professor Maravall (acompanyat del secretari d'Estat, Joaquín Arango) cedí a les nostres peticions. Foren presents a l'entrevista, entre altres, la presidenta de l'ISA, Margaret Archer, dos vice-presidents i jo mateix com a delegat executiu al secretariat i vice-president de la FASEE.

Tal com estava previst, he convocat una reunió inicial (amb criteris institucionals estrictes) per a formar aviat el que ha d'ésser el Comitè Nacional d'Organització on, a part de la FASEE, hi haurà el Col·legi de Llicenciats i Doctors en Sociologia, el Centro de Investigaciones Sociológicas, el Secretariat de l'ISA i la Sociedad Española de Profesores de Sociología. És condició *sine qua non* per al Congrés que tota la comunitat sociològica espanyola s'aplegui en aquest moment decisiu.

El lloc del Congrés no està decidit. Catalunya i Andalusia són, de moment, els candidats més forts. No amago la il·lusió que a molts ens faria que el Congrés fos a casa nostra. Per si de cas ho aconseguim, cal anar pensant en diverses coses. Una n'és la preparació per al proper any d'un Congrés nacional català (el II o el III, segons compteu les reunions col·lectives que hi ha hagut) que ens permetria de copsar les nostres forces intel·lectuals i científiques, i preparar les aportacions catalanes al Congrés mundial. Una altra és la potenciació de la integració entre tots amb un augment de l'activitat de l'ACS. Algunes coses marxen prou bé a la sociologia catalana: la nova Facultat a Bellaterra i la considerable expansió de la sociologia a la Universitat de Barcelona (amb la posta en pràctica dels nous plans d'estudi) són senyals indubtables de la nostra expansió. La Junta de l'ACS ja ha encetat el procés vers el proper Congrés Català, que alguns creiem previ per a una preparació col·lectiva satisfactòria davant del Mundial, tant si aquest té lloc a casa nostra com si és qualsevol altre indret.

Perquè l'ACS pugui presentar la candidatura catalana a la FASEE i al futur Comitè Espanyol per al Congrés Mundial de 1990 calen gestions nombroses, paciència, tenacitat i, sobretot, un capteniment comú a tots els seus socis. Hem d'estar convençuts que la idea és important i engrescadora per a la sociologia catalana. Les altres condicions —com ara l'ajut oficial de les autoritats autonòmiques catalanes— seran prou fàcils d'aconseguir si l'ACS sap el que vol i els seus membres, plegats, li donen suport amb energia.

Salvador Giner

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE

«VISIÓ DE CATALUNYA. EL CANVI I LA RECONSTRUCCIÓ NACIONAL DES DE LA PERSPECTIVA SOCIOLÒGICA»

El proper dia 17 de març, en els locals de l'Institut d'Estudis Catalans, i presidit pel president de la Diputació de Barcelona, va presentar-se el llibre «VISIÓ DE CATALUNYA. El canvi i la reconstrucció nacional des de la perspectiva sociològica», que ha publicat l'Associació Catalana de Sociologia.

Aquest llibre és el resultat d'un conjunt de Jornades que l'Associació va realitzar al llarg de 1983 i 1984. Lluís Carreño, ex-president de l'Associació i membre de la Comissió Organitzadora juntament amb Oriol Homs, Marina Subirats i Jordi Estivill, va obrir l'acte al qual varen assistir més de seixanta persones. En el seu parlament va explicar el sentit i el contingut de la publicació i va posar de relleu que aquesta és una nova fita en la història de la sociologia catalana, especialment en el camp de l'estructura social.

Salvador Giner, actual president de l'Associació, va fer una conferència sobre l'estat actual de la sociologia catalana, en la qual va ressaltar la necessitat d'una major unió en els esforços de tots els sociòlegs catalans en el moment en què la pràctica sociològica es desenvolupa tant a nivell docent com professional.

Només queda per dir que tots els socis poden obtenir gratuïtament la publicació als locals de l'Associació els dimecres, de 7 a 9 del vespre.

Jordi Estivill

LA RENAIXENÇA DE L'HEBREU

Conferència pronunciada pel professor israelià Haïm Rabin, els passats 17 i 18 de març, a la Universitat de Barcelona. Organitzada per l'Associació Catalana de Sociologia amb la col·laboració del Seminari de Sociolingüística de Barcelona i la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona.

El professor Rabin va al·ludir, de bon començament, al fet extraordinari de la renaixença moderna de l'ús de l'hebreu. Per al món actual, l'hebreu és aquella llengua que es va deixar de parlar fa dos mil anys i que, gairebé miraculosament, es va tornar a usar ara en fa cent. El principal objecte de l'exposició del professor Rabin no va ser pas tornar a insistir en aquest fenomen sinó matisar-lo i puntualitzar-lo.

Sobretot, va voler deixar molt clar que no es pot parlar pròpiament d'abandó o de desús de l'hebreu d'una manera absoluta. Que encara que a partir del segle III o IV de la nostra era ja no fos la llengua general de comunicació de cap comunitat, el fet és que mai es va deixar de llegir i d'escriure; de recitar i, segons quines situacions, fins i tot de ser parlada. El professor va citar la crònica d'un parell d'hebraïstes que van ser apresats pels pirates, prop de Barcelona, i finalment venuts com a esclaus en aquesta ciutat. El seu relat destaca que en una ocasió van veure dos jueus parlant en hebreu entre ells.

L'ús escrit, però, va constituir el més important en tot aquest període. L'hebreu es va mantenir en l'ús literari com altres grans llengües de cultura que han existit: el grec, el llatí, l'àrab, el xinès, el sànscrit... i en altres civilitzacions en què la llengua escrita és més important que la parlada.

Va ser a partir de la unificació política, a l'època de David, que es va establir l'Estat amb tots els seus òrgans de poder i organització, tant militars com administratius i públics. I va ser també llavors que va caldre una llengua unificada. En aquesta llengua, que es basava en la que parlaven les classes dominants de Jerusalem, es van desenvolupar tota la legislació i la vida pública. És la llengua en què es va escriure la Torà i, per fixar-ne les formes, l'ortografia i la pronunciació, es van fer venir especialistes. Va constituir, per tant, una empresa concebuda i endegada pel mateix Estat. Aquest va ser l'hebreu de la Bíblia, és a dir el clàssic de la cultura en hebreu; però, gràcies al seu èxit, ara gairebé es desconeix com devia ser la llengua parlada en les diverses variants dialectals.

Després de l'exili es va tornar a voler escriure en l'hebreu clàssic o bíblic, però ja era massa distant de la llengua parlada. Per això va acabar establint-se'n una altra forma molt diferent en l'última compilació de dret jueu, la Mixnà; basada segurament en una forma de llengua parlada immediatament anterior a l'època en què es va redactar. És l'hebreu anomenat mixnaic.

A partir dels segles III i IV l'hebreu és substituït com a llengua pública, administrativa i finalment col·loquial, per diverses altres llengües dominants de l'època. A Palestina mateix ho és bàsicament per l'aramèu, llengua pròxima, lingüísticament i geogràfica, que ja l'havia influït al llarg dels segles. Però també molts jueus parlaven grec i n'hi havia comunitats importants, com els d'Egipte i els d'Alexandria, especialment, que hi eren monolingües; fins al punt que —a Palestina i tot— s'hi feien els serveis religiosos. Va ser a Alexandria que es va traduir la Bíblia al grec per primera vegada i es va produir una àmplia literatura jueva en grec. De jueus, però, n'hi havia d'escampats per tot arreu: a l'Iran, a Roma, a Espanya, a Alemanya, a Anglaterra, al sud de Rússia. Totes aquestes comunitats jueves, encara que no parlessin l'hebreu habitualment, el sabien i, en tot cas, les llengües locals respectives que usaven les parlaven amb un considerable influx de l'hebreu.

El castellà jueu, per exemple, ha constituït una llengua de cultura fins ara mateix; i hi va haver un basc jueu, un català jueu, un italià, grec, o persa jueus amb una literatura popular important. De totes maneres, solament en jiddisch, l'alemany antic jueu que es va estendre per Polònia i Rússia amb les seves migracions est enllà, s'hi va arribar a crear una autèntica literatura moderna.

No obstant això, l'única llengua jueva de debò era l'hebreu, i quan es volia escriure alguna cosa important i transcendent, es feia en hebreu. Per això no hi va deixar mai d'haver obres en el seu idioma. A més, a l'època medieval, una munió de pensadors, savis, científics, escriptors i traductors jueus es va dedicar, d'una banda a produir poesia i literatura religiosa en hebreu (a Espanya, al sud d'Àrabia, al nord d'Àfrica i a Alemanya) i, d'una altra, a produir filosofia en àrab. Van arribar a traduir més d'un miler de llibres de filosofia del grec a l'àrab i al llatí, que així van poder arribar a Europa on havien d'impulsar l'eclosió del Renaixement; i també van portar a terme una gran tasca de traducció de llibres de ciència i filosofia a l'hebreu. La causa que aquest singular i decisiu paper intel·lectual de frontissa entre èpoques i civilitzacions l'haguessin pogut exercir precisament els jueus al llarg de l'Edat Mitjana està en el fet que, enmig de l'analfabetisme gairebé universal de l'època, les comunitats jueves dominaven la lectura i l'escriptura pràcticament en un 100 %, sense distinció de sexes ni de classes socials, perquè la seva era una religió basada en la lectura i els comentaris de la Bíblia. Per això, part important de la literatura cavalleresca medieval alemanya, per exemple, ens ha arribat transcrita en hebreu.

Cap al segle XVII l'hebreu s'usava només en segons quines situacions socials, però el segle XVIII ja van aparèixer novel·les amb intenció realista i publicacions periòdiques, que van assentar les bases per a la llengua i la literatura modernes. De totes maneres, encara no el parlava ningú regularment en la vida quotidiana. Va ser al segle XIX quan van començar a aparèixer grups i societats, sobretot a Rússia, per al cultiu de l'hebreu. S'hi van instal·lar les primeres escoles per ensenyar-lo a parlar als infants i es van començar a afrontar els problemes d'actualització de la llengua.

Va ser aleshores, també, que es va començar a veure que sense una comunitat viva no es podia fer una literatura hebrea moderna, i que tal cosa només era possible a Palestina. Va augmentar moltíssim, a partir d'aquest moment, el moviment de les societats per a la difusió de l'hebreu. Sempre a Rússia, sobretot. I hi va haver rabins que es van llançar a parlar-lo quotidianament. Van tenir lloc els pogroms russos de començament d'aquest segle i, encara que la major part de jueus van fugir a Europa, n'hi va haver un petit nombre que se'n va anar a Palestina.

Aquests jueus, un cop instal·lats a Palestina, van passar a parlar regularment en hebreu, familiarment i amb els fills; cosa que va significar l'aparició definitiva de la primera comunitat hebreoparlant moderna de Palestina. Al cap de pocs anys, el 30 % de la població jueva ja era hebreoparlant i hi havia poblacions on fins i tot les senyalitzacions públiques eren en hebreu. El 1914, els estudiants d'una petita escola tècnica es van rebel·lar contra l'ús lingüístic establert i van aconseguir que s'hi fes l'ensenyament en hebreu; fet que va significar el primer accés a l'àmbit d'ús científic.

Després de la primera guerra mundial es va accelerar l'expansió de la comunitat hebreoparlant de Palestina. Van començar a funcionar en hebreu molts més afers públics, s'hi van crear escoles noves. Van venir escriptors de Rússia i Polònia i, per fi, es va fundar una universitat a Jerusalem que va començar a ensenyar el 1927.

El professor Rabin va remarcar, finalment, com a colofó del seu parlament, que la renaixença del hebreu no es podia considerar, com s'acostuma a fer, la renaixença d'una llengua morta. Que era innegable que l'hebreu sempre s'havia continuat llegint, escrivint i parlant. La innovació va ser que passés a ser una llengua d'ús habitual i públic; és a dir que accedis a una excepcional ampliació general d'àmbits d'ús. Una admirable revolució sociolingüística que la va convertir en llengua moderna des del punt de vista sociològic i com a primer resultat i conseqüència del moviment sionista.

Enric Montaner

«LA LANGUE CROATE AUJOURD'HUI»

Conferència pronunciada pel professor croat Branko Franolić, el passat 21 d'abril, a la Universitat de Barcelona. Organitzada per l'Associació Catalana de Sociologia amb la col·laboració del Seminari de Sociolingüística, l'Àrea de Rus de la Universitat de Barcelona i el CIEMEN.

El professor Franolić va posar en relleu el significat del primer període de l'existència de l'Estat iugoslau, des del 1919 al 1941, caracteritzat per l'unitarisme a ultrança i la serbització política, lingüística, cultural i religiosa. Aquell primer Estat, sorgit de l'amalgama de territoris procedents de tres adscripcions polítiques distintes (de l'Imperi Habsbúrgic, com Eslovènia, Croàcia, Bòsnia-Hercegovina i la Vòidovina; de l'Imperi Otomà, com Macedònia i el Kosovo; i d'ex-Estats independents, com Sèrbia i Montenegro) es va proclamar oficialment amb el nom de Regne dels Serbis, els Croats i els Eslovens, però en realitat no va constituir sinó l'organització dels ideals d'expansió pan-serbis.

El nou Estat sorgit en acabat de la primera guerra mundial va frustrar les esperances de federalisme i d'igualtat de les altres nacions que el componien. Els albanesos del Kosovo no hi van ser reconeguts en absolut i, pel que fa a Macedònia, se la va considerar simplement la Sèrbia del Sud i el macedoni com un dialecte serbi. La pressió sèrbia per establir un gran Estat Serbi fortament centralitzat va provocar una vigorosa resistència, encapçalada pels croats i els eslovens; tots dos, pobles eslaus de tradició occidental, llatina i catòlica. La virulència dels enfrontaments va arribar al clímax el 1928, quan el líder del Partit Camperol Croat, Stjepan Radić, que propugnava la unió lliure de tots els pobles eslaus dels Balcans, va ser assassinat a trets enmig del parlament de Belgrad per un parlamentari serbi. Pocs mesos després, el 1929, el rei Alexandre mateix, que ja controlava l'exèrcit, va fer un cop d'Estat i va abolir la constitució per passar a governar directament l'Estat.

L'Estat monàrquico-dictatorial que en va resultar amb l'operació encara va collar els cargols més que abans. Van ser dissolts els partits i abolides les regions històriques. El país va passar a dir-se Iugoslàvia i es va establir una nova divisió administrativa (les banovines), seguint el model francès dels departaments, en nou unitats batejades amb els noms dels rius que hi passaven. El rei, que era també el cap de l'església ortodoxa autocèfala sèrbia, va imposar-la com a religió oficial de l'estat, i no es va poder ni arribar a implantar el concordat signat amb el Vaticà el 1937 perquè la pressió popular sèrbia al carrer en va aconseguir l'abrogació. De «Cuius regio eius religio», però, encara es va passar a «Cuius regio eius lingua», i el serbi, disfressat sota el terme falsament unitari de serbo-croato-eslovè, va ser proclamat l'idioma oficial de l'Estat unitari. Finalment, doncs, al centralisme polític i administratiu serbi s'hi afegia no només el religiós sinó també el lingüístic.

Com diu el professor B. Franolić al seu llibre *An Historical Survey of Literary Croatian*,* «En darrer terme, es pot considerar el «serbo-croat» com un diasistema amb dues normes lingüístiques diferenciades que determinen les respectives formes estàndard de dues llengües literàries o nacionals: el serbi i el croat. Però encara que els dos diferents estàndards literaris i nacionals es van desenvolupar al llarg del segle XIX en una relació política i cultural molt estreta amb les seves comunitats, la distinció entre els vernacles respectius, pel que fa a l'estructura lingüística, constitueix tot un altre assumpte. Malgrat que les diferències entre els dos estàndards siguin prou clares, hi ha tota una sèrie de dialectes socials i geogràfics (a Bòsnia-Hercegovina i Montenegro) que els relliguen».

El 1931 es va instaurar un simulacre de constitució parlamentària que instituïa el règim dictatorial i que va resultar més efectiva després que el rei Alexandre fos assassinat pels independentistes croats el 1934, a París. Sota el règim del príncep regent Pau i dels seus successius governs dictatorials només es va agreujar el conflicte entre Belgrad i la resistència croata; a la qual s'hi va afegir la pressió alemanya, francesa i anglesa perquè es reconeguessin d'una vegada els drets de Croàcia.

Finalment, el 1939, es va restablir la democràcia a Iugoslàvia; i el govern, gràcies a l'acord de Ban signat amb el Partit Camperol Croat, va concedir una àmplia autonomia econòmica i cultural a Croàcia, fet que havia de constituir un primer pas per a la federalització de l'Estat. Alhora, es va tornar a reinstaurar l'estàndard literari croat en l'ensenyament i en tota la vida oficial i pública croata.

Però ja era massa tard. El 1941, l'Eix va envair Iugoslàvia per gairebé tots costats. Els exèrcits de quatre Estats (Alemanya, Itàlia, Bulgària i Hongria) van ensorrar les defenses iugoslaves en pocs dies i, gairebé a continuació, es va desencadenar una guerra civil fratricida en la qual els croats anihilaven els serbis; els serbis anihilaven els musulmans de Bòsnia i tots anaven una mica contra tots i contra els col·laboradors. La història d'aquella guerra va ser així, en realitat, encara que s'acostumi a presentar com si solament hagués estat una guerra de resistència.

* Branko Franolic, *An Historical Survey of Literary Croatian*, Nouvelles Editions Latines, Paris, 1984.

Pel que fa a Croàcia, a més, la desfeta iugoslava encara va ser més agredolça. Els vencedors van proclamar un Estat Independent de Croàcia, titella d'Alemanya i Itàlia, sense la major part de la Dalmàcia, annexada a Itàlia, però amb tota la Bòsnia-Hercegovina. Amb aquest nou règim es va tornar a canviar la llengua normativa croata i se'n va imposar oficialment un altre model amb una ortografia etimologista i el màxim possible d'allunyada del serbi. El fet mateix dels canvis sistemàtics de model lingüístic amb cada canvi de règim ja posa prou en relleu la relació tan estreta que hi ha a Iugoslàvia entre qüestió lingüística i política.

Quant a la resta de territoris iugoslaus, la descomposició va ser absoluta: Montenegro va tornar a ser declarat formalment independent, però sota ocupació militar italiana; Eslovènia se la van migpartir Alemanya i Itàlia; el Kosovo i part de Macedònia van passar a l'Albània sota ocupació italiana; la major part de Macedònia se la va annexionar Bulgària, la Voivodina va passar a Hongria i, finalment, Sèrbia va quedar reduïda a territori ocupat.

Els comunistes van comprendre la situació i van prometre una organització federal de l'Estat per quan acabés la guerra. El 1943, a Jajce, el Comitè d'Alliberament Nacional es va proclamar govern provisional i va decidir l'organització federal futura de Iugoslàvia; la qual es va resoldre que s'havia de compondre de sis Repúbliques (Eslovènia, Sèrbia, Croàcia, Bòsnia-Hercegovina, Montenegro i Macedònia) amb quatre llengües nacionals oficials (l'eslovè, el serbi, el croat i el macedoni). Finalment, es van traçar les fronteres dels respectius territoris. La primera constitució iugoslava de 1946 va instituir aquelles decisions, amb la creació i tot de les dues regions autònomes del Kosovo i la Voivodina, pertanyents a Sèrbia. Resulta molt interessant, però, confrontar la política lingüística iugoslava respecte al macedoni i respecte al croat a partir d'aquell moment. El macedoni i el búlgar havien estat sempre una mateixa llengua, però per impedir el reconeixement del·l'existència d'una gran regió búlgara a Iugoslàvia, el mateix Estat que el 1918 havia considerat oficialment el macedoni com a serbi, ara el convertia també oficialment en llengua independent, dotant-lo d'una llengua normativa al màxim d'allunyada de la búlgara, obligant-lo a escriure en escriptura sèrbia i dotant-lo d'un sistema derivatiu a la sèrbia.

La reinstauració oficial de la llengua literària del 1946 no havia de durar gaire temps, però. Al cap de sis anys, les tendències centralitzadores i unificadores pansèrbies van tornar a dominar l'aparell dirigent de l'estat iugoslau, basat en la Lliga Comunista i controlat pels serbis. La Iugoslàvia federal i socialista d'en acabat de la guerra s'havia organitzat a partir dels principis del multilingüisme igualitari; però, com diu el professor Franolić, hi havia llengües *més* iguals que les altres. A partir dels anys cinquanta, la idea de centralitzar Iugoslàvia a través de la creació de «iugoslaus» i d'un idioma «iugoslau» va anar guanyant els cercles dirigents del partit a Belgrad i es va reflectir en la constitució de 1963, que reduïa l'estatus oficial de les Repúbliques federals. Tant en aquesta com en les revisions següents que se'n van fer, inclosa la de 1974, les nacions i nacionalitats ja no hi eren esmentades, pels seus noms ni reconegudes com a subjectes legals. S'hi parlava, solament, de «igualtat de drets per a les nacions i les nacionalitats, inclòs el d'usar les seves diverses llengües». Des d'aleshores, es va suprimir el terme «croat» de la constitució i, les quatre llengües oficials iugoslaves es van reduir a tres: eslovè, macedoni i serbo-croat. Es va tornar doncs a la política dels anys trenta, amb la imposició del terme serbo-croat o croato-serbi, que emmascarava una simple substitució de la llengua literària croata per la sèrbia, bé que escrita en alfabet llatí.

El 1954, va tenir lloc a Novi Sad (Voivodina) una reunió d'escriptors serbis, montenegrins i croats que va establir una resolució de deu punts per arribar a un compromís entre les ortografies sèrbia i croata. Finalment, i sota una atmosfera política de coacció i temor, un comitè ad hoc de dotze membres va compilar una ortografia integrada serbo-croata seguint els principis de l'acord de Viena de 1850. Com a resultat de l'acord de Novi Sad, en van aparèixer les gramàtiques respectives, serbo-croata i croato-sèrbia, a cada país.

Entre 1955 i 1966 la política centralitzadora va ser molt forta a tota Iugoslàvia i sobretot a Croàcia, sota la direcció del cap de policia A. Ranković. Amb la imposició de la gramàtica integrada serbo-croata, la serbització del vocabulari croat va augmentar considerablement fins que, el 1966, amb la destitució de Ranković, va poder sortir a la superfície el descontent general. L'any següent, dinou institucions culturals croates, amb les signatures dels escriptors i lingüistes més importants, van fer una declaració pública sobre l'estatut de la llengua literària croata, amb el títol de «Declaració sobre el nom i l'estatus de la llengua literària croata» acusant les autoritats federals d'imposar el serbi com a llengua oficial de l'Estat i de relegar el croat al nivell de dialecte local. I van exigir que la constitució instituís altre cop la igualtat de quatre idiomes (eslovè, macedoni, serbi i croat) en comptes de tres (eslovè, macedoni i serbo-croat); i que instituís, també, l'ús de la llengua literària croata en tot l'ensenyament i els mitjans de comunicació de la república de Croàcia.

La declaració va resultar inesperada per al govern. Donada la dificultat de distingir d'una manera neta entre una llengua i un dialecte, calia estar d'acord amb R. Garaudy quan deia que una llengua és un dialecte amb exèrcit i marina. Sense poder polític no n'hi podia haver de lingüístic. Tothom va començar a parlar d'esmenar la constitució i van aparèixer reculls lingüístics croats. El 1971, es van editar 40.000 exemplars d'una gramàtica croata per a les escoles, però el govern en va segrestar tota l'edició i la va cremar. Afortunadament, se'n va aconseguir salvar un exemplar i es va poder reeditar a Londres.

Des d'aleshores, totes les obres destinades a l'escola i al gran públic han estat prohibides. No hi fa res que, finalment, en la constitució croata de 1974 s'hagui tornat a reconèixer el croat com a llengua oficial de Croàcia, gràcies al moviment popular. La constitució estatal continua ignorant el nom dels pobles i les llengües que, en teoria, haurien de ser iguals. I de tots aquests pobles i llengües innominats, el més perillós per a l'hegemonia del grup dirigent serbi que controla el partit i l'Estat, és el croat. Per això, mentre cada República té la seva Acadèmia nacional, la de Zagreb és l'única que s'ha de dir iugoslava en comptes de Croata; per això, aquesta mateixa acadèmia ha editat una gramàtica i un diccionari croats amb un tiratge limitadíssim, per impedir-ne l'abast general; per això, malgrat la constitució croata, no es pot ni usar el terme de llengua literària croata. Per tot arreu esveu, se sent, serbo-croata. Per això, el govern federal ha decidit unificar l'ensenyament arreu de l'Estat i convertir l'ensenyament de les respectives literatures nacionals en un ensenyament integrat de tota la literatura iugoslava; i per això, finalment, quan el delegat serbi va anar a Zagreb i va exigir al comitè croat que es pronunciés sobre els «lligams comuns», un dels lingüistes croats va remarcar-li que primer caldria posarse d'acord sobre el gènere dels «lligams», ja que en serbi i en croat són diferents i s'escriuen diferent; a la qual cosa va contestar el serbi que, per ell, era masculí i *era* masculí. La raó del més fort és sempre la millor i els lingüistes croats van haver de callar...

Enric Montaner

L'ESTADA DEL PROFESSOR DESROCHE A BARCELONA

Convidat per la Fundació Roca i Galés amb motiu del desè aniversari de la seva fundació i pel Departament de Sociologia de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Barcelona, Henri Desroche va fer una curta estada en aquesta ciutat els dies 11-13 del passat novembre, de camí cap a Madrid on havia de participar també en unes Jornades de Pedagogia Cooperativa els dies 14-15, organitzades per L'Asociación Formación Social (A.F.S.).

Desroche va pronunciar a Barcelona dues conferències-col·loqui: una «D'un Collège Coopératif à une Université Coopérative Internationale» (U.C.I.) a la Sala d'Actes de la Fundació; l'altra «D'un secteur coopératif à une Économie Sociale» al Saló de Graus de l'esmentada facultat (1).

En la seva participació a les Jornades de l'A.F.S. de Madrid, Desroche evocà una vegada més l'experiència acumulada tant *en i des de* la fundació del Collège Coopératif fa ja 28 anys com des del projecte U.C.I., una realitat ja des de fa 10 anys, en la seva vessant d'Universitat Cooperativa itinerant i temporera, com posteriorment veurem. A Madrid, també, Desroche va estendre's en les seves intervencions sobre el mètode de formació investigació-acció bo i recurrent constantment a l'anàlisi i a l'avaluació de la seva pròpia experiència en l'aplicació d'aquest mètode. Deixem, però, aquestes breus pinzellades informatives sobre el pas d'una personalitat en el món de la Sociologia francesa actual —massa desconegut tal vegada als nostres verals—, veritable pioner en la investigació sobre el món de la Cooperació, per apropar-nos una mica més a la seva biografia, als seus projectes i a la seva obra, si és que realment aquesta divisió —més arbitrària que mai en el cas que ens ocupa— resisteix l'extraordinari cabal d'experiència d'aquest cooperador-cooperant i a la indeturable vitalitat d'un missioner del cooperativisme, tot i els seus 73 anys.

1. «Journal d'un coopérateur coopérant»(2)

És precisament rellegint les pàgines d'una de les seves obres: *Le projet coopératif* on veiem com Desroche evoca vells records d'infància per intentar trobar-hi «la participation à une forme ou à une autre de conviction globale conçue comme un royaume des fins dont l'action coopérative deviendrait le moyen». I encara: «J'ai appris par ailleurs que ces parcours personnels —tan diversos com els que ell apunta en el text— rééditent ce qui aura été la logique interne du parcours collectif»(3).

1. El grans trets de les quals ja vaig tractar en un article anterior. Vegeu *Cooperació Catalana*, desembre 1986, núm. 73, pp. 6-7.
2. Títol de la introducció a: *Le projet coopératif*. Edit. Ouvrières, París, 1976, 461 pp.
3. Pp. 10-11.

Ençà i enllà de les seves obres, el Professor Desroche va desgranant el seu pensament, les seves vivències com qui explica un conte, una faula tal vegada, íntimament cohesionada amb la seva pràctica diària i amb el trajecte personal, familiar i col·lectiu viscut, amb l'expressa intenció d'allunyar-se d'anàlisi sofisticades per retrobar-se constantment amb la frescor que emana dels fragments autobiogràfics. Seguim els seus consells, doncs, a l'hora d'esbossar unes dades biogràfiques, autobiogràfiques, en aquest cas.

«En regirar els meus propis records, escriu ell, no hi trobo altra cosa que una infància passada en un suburbi obrer d'una petita ciutat tèxtil. Sí que hi havia el que anomenaven la «Copé», però era lluny, a l'altra banda del pas a nivell i no vaig posar-hi mai els peus. D'hora, cada matí, les fàbriques «xiulaven» la seva població obrera. Amb el seu «entrepà» i/o la carmanyola, el pare se n'hi anava de pressa, a cavall de la seva bicicleta d'un sol pinyó. Un pèl més tard, la mare feia cap al taller a deixar-hi i a agafar més llana, amb la qual qualsevol treballadora a domicili havia de vetllar fins ben entrada la nit, a la vora dels pots i olles de la cuina. El fill i el seu germanet dormien en aquesta cuina en un llit plegable, desplegat cada vespre i desat de bell nou l'endemà al matí. Així és que durant tota la nostra infantesa ens vam adormir —amb les darreres converses llamineres i el primer bressoleig de somni— junt a una mare que enfilava l'agulla.

No hi havia al nostr barri més associacions que les de la parròquia. Eren, a més a més, prou nombroses i vitals com per teixir al nostre entorn l'equivalent a operacions que, més tard, m'ensenyarien que es tractava espontàniament del que en savi s'anomena animació sòcio-cultural o desenvolupament comunitari. Érem una primera generació d'emigrants que davallàvem de la muntanya a la ciutat, de la masoveria a parts a un pis de lloguer, del poblet al barri. La parròquia hi jugava el paper de comunitat ètnica per a aquells emigrants d'un antic a un nou món.

Les vacances em duïen «a la costa»: s'anomenava així no pas a un litoral qualsevol sinó a les puntes de muntanyes que encerclaven una plana on, al costat del riu, s'hi havia anat escampant la ciutat. «A la costa» els avis encara hi tenien una caseta. Hi anava a guardar «la» vaca, puix que només n'hi havia una, però vaig conèixer-hi també durant força estius successius les feines i temporades de la sega de farratges, collites i veremes. No hi havia tampoc cap cooperativa, ans tan sols el que —amb els anys, naturalment— hauria d'aprendre que tal vegada es tractava d'una «persistència comunitària». Efectivament, l'intercanvi reposava en el bescanvi de treball: tants dies a casa teva, tants a casa meva i, tant a casa meva com a casa teva, una única competició entre aquest do i aquest contradò: qui assolirà amb més abundor el consum ostentatori de l'àpat i del tiberi.

Benaurances bucòliques d'una comunitat pobletana. Estava només encuriolit, vegi's inquiet, pel que podia haver-hi, pel que pogués passar més enllà del turonet el pendent del qual arribava fins als mateixos avellaners del rierol, vora del prat, davant del mas. ... Vaig intentar un dia d'explorar-ho. A la tornada estava esllomat del cansament, esgarrinxat de les bardisses, esgotat de set i fam. Al final d'aquella pujada dreturera que havia emprès, m'havia fet tan sols amb una doble decepció: la ziga-zaga d'una carretera, prosaïcament idèntica a qualsevol altra ziga-zaga de les carreteres del país, i a l'últim giravolt vers on finalment amb resignació m'havia adreçat apareixien més i més revolts, més i més pendents, altres muntanyes, que ja no em calia grimpar... Em demano sovint si aquesta experiència de primera joventut no va fomentar subrepticiament en mi la teoria del miratge a la qual tan propens sóc per a una sociologia de l'esperança(4): sense un miratge cap expedició no es posaria en marxa, però un cop s'hi ha posat, tota expedició troba altres coses i molt menys que el seu miratge. Les trajectòries cooperatives —com les de qualsevol altre moviment social— haurien d'explicar-se, també elles, amb les seves esperances».

Amb els anys, el «parcours» desrochià seguiria també una d'aquestes rutes de ziga-zaga —més pausades tal vegada que la d'altres però amb major facilitat per a la reflexió— fins anar a raure al camp de la cooperació que l'esperava rera un revolt qualsevol, qui sap si rera una d'aquelles darreres cimes que neguitejaven la seva curiositat d'infant de poble. «Entre les comunitats familiar, parroquial, vilatana —continua ell— el camí és llarg abans d'apropar-se a la cooperació. Entre la comunitat i la cooperació sempre hi ha hagut a la vegada una familiaritat, certament, però també un antagonisme: dossier mastegat una i altra vegada en el decurs de converses, seminaris, grups de treball amb els joves i els menys joves africans, propers encara avui, com jo mateix en altra temps, a aquest teixit social»(5).

4. Cf. *Sociologie de l'Espérance*. París, Calmann-Lévy, 1973, 253 pp., on l'autor esbossa una anàlisi sociològica sobre les representacions imaginàries partint del mite de la corda durant el qual el taumaturg i el seu ajudant s'enlairen aguantant-se del llac d'una corda que sembla ancorar-se en algun lloc a l'aire. Mitjançant aquesta paràbola, Desroche reprèn el tema dels messianismes-mil·lenarismes (que gairebé absorbiran la seva investigació durant una vintena d'anys) amb la seva doble vessant de cultes de possessió —seguint les traces del Durkhiem de *Les formes elementals...* i les d'en Bastide, esmentat molt sovint per l'autor, de forma especial: *Les religions africaines du Brésil*, *Les Amériques noires*, *Le prochain et le lointain* i *Le rêve, la Transe et la Folie*— i d'utopismes escrits i practicats: *Les Dieux rêvés*; *Théismes et Athéismes en Utopie* i *La Société Festive*; *du Fouriérisme écrit aux fouriérismes pratiqués*. Durant l'actuació de l'oficiant religiós, messies, profeta, revolucionari, la col·lectivitat i/o determinats moviments sòcio-religiosos s'agafen d'aquesta corda, anunci, revelació, evangeli per trobar-hi un missatge que orienti la seva existència comuna i li porti aquella promesa de llibertat que la sostingui, malgrat la seva ambigüitat, els «pleins» i els «creux» d'aquesta esperança, d'aquest miratge d'abims i de cimes.

5. *Le projet...*, pàg. 14.

Un mastegar una i altra vegada dossiers, com ell mateix diu, primer en el marc de la VIème. section de l'École Pratique des Hautes Études –posteriorment EHESS (École des Hautes Études en Sciences Sociales) des del 1975– on va arribar com a «prof. agrégé» el 1957, apadrinat per Le Bras, i ben aviat en el propi Collège Coopératif-Paris que fundava ja el febrer de 1959. Quan en Desroche s'autoqualifica de «prof. un peu spécial(6), doncs, es refereix una vegada més al seu propi recorregut en el qual distingeix tres temps diferents:

1. Un autodidactisme relatiu posterior a la seva etapa de religió dominic. «Vaig tenir la sort, escriu ell, de seguir un recorregut «escolàstic» primer en una comunitat conventual on l'escolaritat dels didactismes era compensada per l'extra-escolaritat de connivències iniciadores, després sota el «guiatge» de mestres eminents, entre els quals el pare Chenu i alguns altres són per mi inoblidables prototipus... Amb tot, certament, aquell bagatge filosòfic –fos aristotèlic– i teològic –fos tomista– resultaven ser un migrat recurs per entrar en «ciències socials». Vaig tenir aleshores una tercera gran sort: la d'entrar-hi no pas per una «lògia» qualsevol sinó per una «praxis» i en companyonia amb un pràctic tan excepcional com L.-J. Lebre(7) ...Fou ell qui va ensenyar-me com engranar la recerca en l'acció mentre que altres companys... m'ensenyaven inversament com ells engranaven la seva acció pràctica i militant en un apetit d'experimentació que confinava la recerca prospectiva. Vaig viure llavors en aquelles condicions un bon setenari d'autodidactisme sota el signe d'aquella doble companyonia».

2. L'entrada a l'EPHE. Deia anteriorment que Desroche havia entrat a l'EPHE l'any 1957 de la mà com qui diu d'en Le Bras, atret –com el seu propi padrí– pel perfil original i originari d'aquell centre pel fet d'oferir:

- un ensenyament poc professoral en el sentit que els titulars són considerats no pas com a *professors* sinó com a *directors d'estudi*, fet que té per objectiu no pas el consum d'uns ensenyaments sinó produir recerca i si és de punta, millor que millor.

- un sistema de nominació d'aquestes direccions ja sigui per cooptació o seguint uns criteris on es té més en compte la creativitat personal que el curriculum acadèmic, millor dit: els treballs ja publicats que els graus obtinguts (la qual cosa va permetre el biografiat obtenir de la Universitat de París un doctorat en Ciències humanes).

- Una forma diferent de reclutar estudiants; divergeix d'altres centres acadèmics pel fet de basar-se en una espècie de contracte pedagògic entre un director d'estudis i l'estudiant, ni que aquest no disposi de cap grau acadèmic anterior, però en canvi pugui donar mostres d'una excel·lent pràctica professional.

3. Fundació del Collège Coopératif com a conseqüència de l'extrema demanda que ben aviat va tenir aquella direcció d'estudis i la necessitat d'enquadrar la seva recerca en un centre adequat, amb uns programes, procediments, contractes, administració i pressupost propis. Mancava, com bé diu en una ocasió, el laboratori on poder reunir els joves cooperadors o pre-cooperadors d'arreu, amb els quals posteriorment aniria semblant als quatre vents del mapamundi la necessitat d'una cooperació planificada, d'una escola de terreny, d'on amb els anys hauria no només de prendre cos sinó fer-se realitat la idea d'una U.C.I.

A l'empar d'un estatut d'associació del 1901, aquest centre naixia el 1959 com una institució a cavall dels organismes universitaris i de les organitzacions cooperatives per a la cultura d'una creativitat solidària, investida en desenvolupaments endògens i d'una manera especial en les àrees culturals francesa i francòfona. La idea era l'autoformació assistida per un director d'estudis amb un seguiment personalitzat de la investigació de l'alumne i s'adreçava bàsicament a l'educació d'aquells adults que, més enllà de la seva pràctica laboral diària, volen o necessiten una formació permanent. L'horitzó últim del centre ve dissenyat per una estratègia d'alternança i d'alternativa, la qual cosa explica el lligam formal amb una Escola –de solera: la Pratique i posteriorment l'EHESS–, la creació arreu de l'hexàgon d'una xarxa de col·leges amb acords institucionals amb sengles universitats i la instauració d'una Universitat alternativa: la U.C.I.(8).

Abans, però, de lliurar-se a l'estudi del desenvolupament cooperatiu, Desroche havia centrat la seva atenció a l'anàlisi de dues grans visions del socialisme: la que ell anomena com a més pròpiament científica i autoritària –vesant de Marx– i la més llibertària, millor dit: utòpica, la de Kropotkin. Les seves obres desprenen una madura reflexió d'aquesta temàtica.

6. Vegeu *Apprentissage 2. education permanente et créativité solidaires*, París, Edic. ouvrières, 1978, 299 p., p. 14 ss.

7. «C'est pendant les années noires de l'occupation allemande qu'une expérience de pointe allait décidément aiguiller mon parcours vers une voie communautaire qui serait déjà une voie coopérative». Inicia així el seu relat sobre el seu pas pel Centre d'*Economie et Humanisme* –del qual entre altres en formaven part el propi L.-J. Lebre– lloc on el terme «communauté» fou diana de múltiples discussions. Desroche esmenta també el viatge que l'any 42 féu a Valence acompanyant-hi el «capitaine», nom que donaven a Lebre, per a participar en una sessió de treball on durant hores i hores va debatre-s'hi tot, des de capitalisme, passant per comunisme, religions, humanisme, ecologia, sistemes de propietat i de remuneració, pressupostos familiars, vida de barri, cultura, etc., etc., i dedica elogioses paraules a Marcel Barbu, per haver constituït aquella espècie de Comunitat de Treball que, segons Desroche, va arribar a ser la nineta de tot el vell utopisme francès.

8. Vegeu el llibre explicatiu del programa del Collège, curs 1985-86.

2. «Opération U.C.I.»(9)

Qui hagi vist el Desroche, pipada rera pipada, semblant distens, mirada atenta, escorcoll constant de cada un dels «chercheurs» —terme que preferia al d'estudiant per als seus alumnes del Collège—, i dels diferents camps de recerca que tots ells representaven; qui l'hagi vist encuriosit fins i tot per aquella intervenció a mig explicitar —per manca tal vegada d'un vocabulari poc precís no tan sols per la novetat de la disciplina sinó també per l'escàs domini d'una parla que per a molts no era la pròpia—, abocat, tanmateix, per no perdre's cap ni un dels detalls que hom aportava a l'aula-laboratori que eren els seus seminaris; qui l'hagi viscut interessat a ajudar-lo, disponible els dissabtes i diumenges fins i tot per orientar-lo, amatent sempre a emprendre un viatge al país que sigui, a qualsevol epoca de l'any —tot i l'extrema por a perdre l'avió o quedar desorientat en una ciutat, aeroport, etc.—; qui s'hagi vist reconfortat en tants moments de dubte, cansament i desànim àdhuc —amb els quals et «propina» el període de realització d'un diplôme, d'una tesi o altra investigació— entendrà més fàcilment el *parcours* desrochià fins arribar als deu anys d'existència ja d'un enderiat projecte: la forja d'una opció complementària i suplementària a la vegada —que no necessàriament alternativa— al clàssic sistema d'ensenyament: uns mesos, dies i hores de classe dintre d'una planificació universitària establerta per als dies hàbils, amb la corresponent despesa de temps i de diners que suposa desplaçar-se del lloc on es viu fins al lloc d'estudi, a la qual cal afegir la dels estudiants que per poder anar a la universitat han de desplaçar-se del poble a la ciutat, d'un país a un altre i els equilibris no sempre exitosos d'aquells qui, acabada la jornada laboral, han de fer mil combinacions si volen fer-se amb uns estudis reglats, continuar amb una formació permanent, seguir reciclatges, quan no una recerca permanent.

Ja als anys 60, Desroche propugnava el que ell anomena el *policentrisme nòmada* en lloc d'aquest *monocentrisme sedentari* pràcticament únic, i ho feia bo i brindant-se a organitzar i a assistir a sessions de treball intensiu on fos, amb grups reduïts, als caps de setmana si calia, per tal d'estalviar desplaçaments, interrupcions laborals, hores complementàries de formació a una jornada laboral ja prou densa, implantant fins i tot el que anomena *antenes propèdèutiques* a Dakar, Tunis, Alger, etc., promovent-hi grups de treball, els quals ocasionalment es reunien i intercanviaven els diferents punts de vista sobre la pròpia recerca. En lloc de desplaçar-se ells al llunyà París, professors de l'École —ell inclòs— aterraven a aquells indrets i ajudaven a donar resposta en el pla teòric a tot de qüestions pràctiques que se'ls plantejaven «in situ», a aquells *chercheurs praticiens*. D'aquí el mutu enriquiment, la recerca permanent associada, la *s'educació* —intent de defugir la distinció entre l'educand i l'educat que comporta el terme educació (10)— que tan sovint glossa en Desroche. Antenes que anirien prenent cos, igualment, a Bordeus, Lió. Ais de Provença, etc., enteses no només a nivell local sinó fins i tot regional, i/o, en alguns casos, temàtiques.

Un recorregut, el desrochià, que té un moment important fa 11 anys en ocasió de la celebració del XXVIè Congrés de l'A.C.I., al Palau de la UNESCO de París, quan es planteja la possibilitat i/o conveniència d'instituir una U.C.I. seguint el prototipus que ja havia dissenyat Charles Gide els anys 30 amb l'Institut International d'Estudis Cooperatius. Desroche rebria el setembre del 77 un doctorat *honoris causa* per la Universitat d'Uppsala (11), la qual cosa li permet reflexionar un cop més sobre el paper real que juguen les universitats en els països en vies de desenvolupament; aprofita la seva anada a Suècia per negociar amb els col·legues cooperativistes d'aquell país la necessitat d'engegar una universitat d'aquestes característiques.

A les discussions dels avantprojectes inicials hi ha palesa la discussió I.C.I./A.C.I./U.C.I., el tipus de relacions entre els diferents organismes internacionals dedicats a la cooperació, però a poc a poc s'anà dibuixant un camp d'acció propi per a la U.C.I.: diversitat d'institucions internacionals per acollir-la, pel seu caràcter d'itinerant/temporera: a l'hivern se celebra a l'Àfrica, a l'estiu a Amèrica Llatina, a la tardor a Amèrica del Nord i a Europa la primavera, amb una finalitat netament investigadora: recerca participativa, recerca-acció, recerca permanent o educació recurrent en benefici de col·legues qualificats, tant si ho són pels estudis realitzats com per l'experiència viscuda amb o sense estudis homologats acadèmicament. De manera que va dibuixar-se ben aviat el que seria el perfil de la U.C.I.: un perfil, però, que anà concretant-se amb discussions i amb la pràctica posteriors; en aquest sentit té interès recollir, ni que sigui breument, alguns dels punts que sorgiren en la plataforma elaborada a Provença el maig del 78.

— La U.C.I. vol ser una universitat de creativitats solidàries, descentralitzada *extra muros*, lliure i oberta, que ultrapassi la formació permanent i apunti a una recerca permanent.

9. ...itinérante et saisonnière: une université coopérative internationale 1978-1984» és, efectivament, el subtítol del quadern núm. 1 publicat per la U.C.I. el 1984.

10. Cf. *Apprentissage 2...*, pàg. 21-29.

11. Cf. *Le projet...*, pàg. 230 ss. i, òbviament, *Opération...* cap. I: «Approche génétique», pàg. 8 ss.

– Inicialment va engegar-se com a experiència-pilot per a aquell any 78, limitada a l'àrea cultural francòfona, amb la idea, tanmateix, d'extendre's en el temps i l'espai, com així fou, fins a formalitzar, de fet, el propi camp d'acció i l'autèntica autonomia de la U.C.I.

– Aglutinaria totes aquelles persones físiques o morals atretes per un projecte cooperatiu i universitari a l'ens, fos quin fos el nivell d'implicació: projectes personals o no, grups de projectes, col·legis agrupats, centres associats, etc.

– Proposta que s'estenia durant un any acadèmic amb una certa discontinuïtat en quant a fases: combinar períodes laborals amb recerca, preparació teòrica amb treball de camp, possibles viatges, reflexió, consulta amb redacció, etc.

Han transcorregut els anys –s'ha celebrat el desè aniversari de la seva fundació– i la U.C.I. no ha fet més que créixer i donar fruits als quatre vents del mapamundi. L'incansable viatger Henri Desroche ha contribuït a estrènyer les difícils relacions Nord-Sud, Sud-Nord no pas de forma diplomàtica, no pas merament predicant la cooperació sinó desprenent-se una i altra vegada del rol del professor per assumir i subsumir el de maièutic –que tant li plau!– o, com molt bé diu ell, el de *llevador cultural*, *persona-recurs* que sap escoltar i respondre de forma no-directiva. Si guin aquestes mal lligades paraules missatge de pregona gratitud envers aquest indeturable missioner de la cooperació, ver mestre i amic.

Jaume Farràs

L'ACS INFORMA

JORNADES SOBRE EDUCACIÓ I CONTROL:

EL TRACTAMENT INSTITUCIONAL EN EL MARC DE LA JUSTÍCIA DE MENORS

Aquestes Jornades, organitzades pel Centre d'Estudis i Formació del Departament de Justícia de la Generalitat, tindran lloc els dies 9, 10, 11 i 12 de desembre de 1987. Tenen com a objectiu aprofundir en l'estudi de la dimensió educativa en l'àmbit de la Justícia de Menors i analitzar la contradicció que de vegades suposa per als educadors i els treballadors socials el fet d'exercir funcions de control. De forma específica s'abordarà la necessària vinculació entre la intervenció judicial i l'educació.

Les Jornades s'estructuraran en:

- Conferències a càrrec d'especialistes en el tema.
- Ponències per àrea.
- Comunicacions per àrea.
- Seminaris.

Les àrees de treball seran:

- 1) La dimensió educativa en la decisió judicial.
- 2) L'educació i control en l'àmbit institucional.
- 3) Educació i control en el medi obert.
- 4) La dimensió de control en la intervenció educativa no jurisdiccional.

Les persones interessades a participar mitjançant una comunicació en aquestes Jornades, ho faran segons el reglament següent:

- S'admetran comunicacions de persones o de grups sobre totes les àrees de treball d'aquestes Jornades.
- Les esmentades comunicacions hauran de ser mecanografiades a doble espai per una sola cara i podran tenir una extensió màxima de 5 folis.
- Les comunicacions s'hauran d'enviar abans del dia 15 de setembre a l'adreça següent: COMITÈ ORGANITZADOR DE LES JORNADES SOBRE EDUCACIÓ I CONTROL. EL TRACTAMENT INSTITUCIONAL EN EL MARC DE LA JUSTÍCIA DE MENORS. (Centre d'Estudis i Formació. Roger de Flor, 196, 08013 Barcelona).
- Les comunicacions s'encapçalaran amb el nom de l'autor (o autors), la seva adreça, lloc de treball i telèfon.
- El Comitè Organitzador seleccionarà les comunicacions que compleixin els requisits establerts per aquest reglament.
- Els participants que tinguin alguna comunicació acceptada gaudiran d'un reembossament de la inscripció de 2.500 ptes. Únicament se'n podrà percebre un.
- Cada participant exposarà durant un temps de 10 minuts la seva comunicació en la seva àrea de treball i, al final de les exposicions, s'obrirà un torn d'intervencions.

Si desitgeu ampliar aquesta informació, dirigiu-vos a:

COMITÈ ORGANITZADOR DE LES JORNADES SOBRE EDUCACIÓ I CONTROL: EL TRACTAMENT INSTITUCIONAL EN EL MARC DE LA JUSTÍCIA DE MENORS.

Secretaria Permanent (Sra. Anna Rifà)
Centre d'Estudis i Formació
Roger de Flor, 196
08013 Barcelona. Tel (93) 207.31.14.